

EDITORIAL

ŽIVOT VE STÍNU ŠIBENICE

Monotematické číslo časopisu *Sborník Národního muzea, řada A – historie* navazuje na stejnojmennou konferenci, která se ve spolupráci Ústavu pro studium totalitních režimů a Národního muzea konala na podzim 2015 v prostorách Národního památníku na Vítkově. Projekt byl rovněž připraven v souvislosti s výstavou, kterou ve stejnou dobu uskutečnilo Muzeum českého a slovenského exilu a emigrace 20. století v Brně.

Jednotlivé texty Sborníku reflektují skutečnost, že v průběhu 20. století prošly tisíce občanů – pocházejících z různých společenských vrstev – dvojitým typem perzekuce: jednak během druhé světové války, jednak po jejím skončení v čase komunistické diktatury. Zatímco v období let 1939–1945 šlo o pronásledování nacistickou okupační mocí na území protektorátu Čechy a Morava, po roce 1945 byli tito lidé často vystaveni z politických či třídních důvodů per-

zekuci ze strany představitelů vlastního státu, který v roce 1945 pomáhali obnovit. Proto i výběr Národního památníku na Vítkově jako místa pro realizaci konference nebyl náhodný. Jedná se o prostor, jehož funkce a význam byly jak za protektorátu, tak v 50. letech násilně změněny a podřízeny politickým a ideologickým účelům. Rehabilitován byl, podobně jako řada osobností prezentovaných na konferenci, až po roce 1989.

Studie otištěné v tomto časopise se věnují tématu, které v podobné spojitosti zatím nebylo v české historiografii prezentováno. Ve svém celku sice nenabízejí souhrnná hodnocení, to ostatně nebylo ani cílem tohoto čísla, ale jedná se o dílčí studie, přinášející však řadu zajímavých poznatků důležitých pro další vědecký výzkum a interpretaci.

Zdeněk Hazdra a Marek Junek

